

Beoordelaars: Expertisegroep

Eerste publicatiedatum: 4 februari 2014

Doel:

- Richtlijn voor de medewerkers van het Geboortecentrum Sophia (GCS) om te kunnen voldoen aan de (zorg)behoefte van de kraamvrouw in het GCS, waarbij de zorg aansluit bij de zorg voor haar pasgeborene op de Intensive Care Neonatologie (ICN).
- Richtlijn voor specifieke situaties n.a.v. overlijden pasgeborene

Opgesteld door: Expertisegroep, ICN

Bestemd voor: kraamverzorgenden

Bevoegd om handelingen uit te voeren: kraamverzorgenden

Inhoud:

Aandachtspunten:

- Bij aankomst: vraag de kraamvrouw of zij zelf aangeeft wanneer zij over haar kind wil praten of dat de kraamverzorgende vraagt hoe het met haar kind gaat.
- Vraag naar de beleving van de kraamvrouw betreffende haar welbevinden;
- Vraag de kraamvrouw wat haar verwachtingen zijn betreffende de zorg op het GCS en wat zij graag zou willen;
- Leg uit welke contactmomenten noodzakelijk zijn i.v.m. controles kraamvrouw.
- Praat de kraamvrouw in conform protocol en benoem de afspraken uit het zorgdossier op basis van de verkregen overdracht.

Telefoonnummers:

- ICN Unit 1   36103 / 36115
- ICN Unit 2   37007 / 36282
- ICN Unit 3   36119 /
- ICN unit 4 (= High care) 37119/37120

Werkwijze – voorbereiding:

- Lees het dossier goed door van de kraamvrouw, zodat je volledig op de hoogte bent van haar situatie.
- Zoek eventuele onduidelijke begrippen op.

Werkwijze – uitvoering:

Algemeen

- Zorg voor een dagstructuur. Dit kan bijvoorbeeld een dagplanning zijn die samen met de kraamvrouw is opgesteld; of maak een dagplanning in overleg met ouders en de ICN verpleegkundige (de ICN verpleegkundige kan meedenken en weet wat eventuele verzorgingsmomenten van het kind zijn)
- Overleg met de kraamvrouw over haar wensen m.b.t. het praten over haar kind.

Borstvoeding

- Ga na wat de afspraken rondom het geven van borstvoeding en de kolf afspraken zijn.
- Schakel zo nodig de lactatiekundige in.
- Stem goed af met collega's

Samenwerking tussen het geboortecentrum en de ICN

- Zorg ervoor dat er minstens één keer per dag een contactmoment is met de ICN over het kind en rapporteer dit in het dossier van de kraamvrouw;
- Zorg ervoor dat de kraamvrouw op de hoogte is van de communicatie tussen de afdelingen.
- Maak, indien nodig, afspraken over bezoek/ contact of andere bijzondere zaken

Werkwijze – Specifieke situaties**Abstineren (staken van de behandeling met als gevolg overlijden) van een pasgeborene op het Geboortecentrum Sophia**

1. Verzoek van ouders wordt vooraf afgestemd met verpleegkundige ICN, arts ICN, verantwoordelijke kraamverzorgende, directeur GCS [en/of manager GCS](#) en de verloskundige.
2. Tijdens afstemming de volgende acties bespreken en vastleggen:
  - Wat is het abstinencebeleid
  - Wanneer wordt er geabstineerd
  - Waar wordt geabstineerd
  - Wat is de verwachte termijn van het abstinence proces
  - Verantwoordelijkheden alle disciplines indien afwijkend aan onderstaande
3. Verantwoordelijkheden
  - GCS is verantwoordelijk voor verzorging/welzijn kraamvrouw
  - Neonatoloog en verpleegkundige ICN zijn verantwoordelijk voor beleid/controles en uitvoering beleid van pasgeborene
  - Afspreken wanneer kinderarts aanwezig zal zijn in GCS
  - Afspreken wanneer verpleegkundige ICN aanwezig in GCS
  - Bereikbaarheid verpleegkundige ICN/kinderarts is geborgd
  - Relevante telefoonnummers op GCS aanwezig
  - Afspreken wanneer extra contact/begeleiding nodig is
4. Afspreken met verloskundige wanneer zij visite doet bij kraamvrouw
5. Na overlijden afspreken of verzorging plaatsvindt op ICN.
6. ICN regelt na overlijden waar de overleden baby naar toe gaat en stemt af met GCS.
7. Na overlijden blijft ICN verantwoordelijk voor overleden pasgeborene (administratie/evt. overleg met mortuarium).
8. Na overlijden dient een evaluatie te worden gehouden met de betreffende verpleegkundige/ kinderarts/leidinggevende ICN en GCS, volgende bespreken: wat ging goed, wat kon beter?

N.b.: In acute situatie is dit niet te realiseren, punt 1 t/m 5 moet vooraf worden afgestemd.

Overlijden pasgeborene

- **Overleden pasgeborene bij ouders op het Geboortecentrum Sophia**

- ICN belt naar GCS betreft overlijden pasgeborene.
- ICN stelt GCS op de hoogte van verzoek om pasgeborene mee te nemen naar GCS.
- Afspraak met verantwoordelijke kraamverzorgende GCS wordt gemaakt betreft tijdstip aankomst ouders, pasgeborene en verpleegkundige.
- Ouders doen indien gewenst zoveel mogelijk zelf in verband met verwerkingsproces (begrafenisondernemer bellen etc.)
- Bij vragen of onduidelijkheden neem contact op met de ICN.
- [Tijdens het verblijf/opbaring van het overleden kindje in het Geboortecentrum, verloopt de verzorging volgens afspraken met ouder\(s\) en begrafenisondernemer.](#)
- [De verantwoordelijkheid voor de opbaring/de koeling van het kindje ligt bij de begrafenisondernemer, of bij de ICN.](#)
- [De maximale verblijfsduur van het overleden kindje in het Geboortecentrum is 24 uur, of tot de eventuele obductie \(dit kan iets langer duren\).](#)
- [Als er niet gewacht hoeft te worden op de obductie, wordt na 24 uur het kindje elders gebracht/opgebaard, volgens afspraak met ouder\(s\) en begrafenisondernemer.](#)

Bij aankomst/overdracht verpleegkundige:

- Check of informatiemap overleden pasgeborene is ontvangen, inclusief checklist overleden kind, inclusief wettelijk verplichte overlijdenspapieren A en B.
- Begeleid ouders naar de kamer en spreek af welke ondersteuning gewenst is.
- Stel de verloskundige op de hoogte
- Begeleiding zoveel mogelijk door dezelfde kraamverzorgende.
- Stel directeur GCS op de hoogte van komst overleden baby naar GCS.
- Noteer op klantkaart dat pasgeborene is overleden.

Bij aankomst/overdracht verpleegkundige:

- Begeleid ouders naar de kamer en spreek af welke ondersteuning gewenst is.
- Verloskundige op de hoogte stellen.
- Begeleiding zoveel mogelijk door dezelfde kraamverzorgende.
- Noteer op klantkaart dat pasgeborene is overleden.

Bronvermelding/Literatuur:

Van Geest, L., M. Janssen., Monster, K., Vogelaar, M. & de Vos, M. (2014) Zorg voor kraamvrouwen in het geboortecentrum. *Projectverslag*, Hogeschool Rotterdam.

Erasmus MC protocol “zorg voor overleden pasgeborene”

Disclaimer: de protocollen van het Geboortecentrum Sophia zijn beperkt geldig, de protocollen kunnen namelijk worden aangepast. Controleer daarom bij gebruik van een uitgeprint protocol of u beschikt over de meest recente versie via de website of het digitale GCS handboek.